

Industri, teknik, tillverkning och underhåll

Omvärld, trender och prognoser

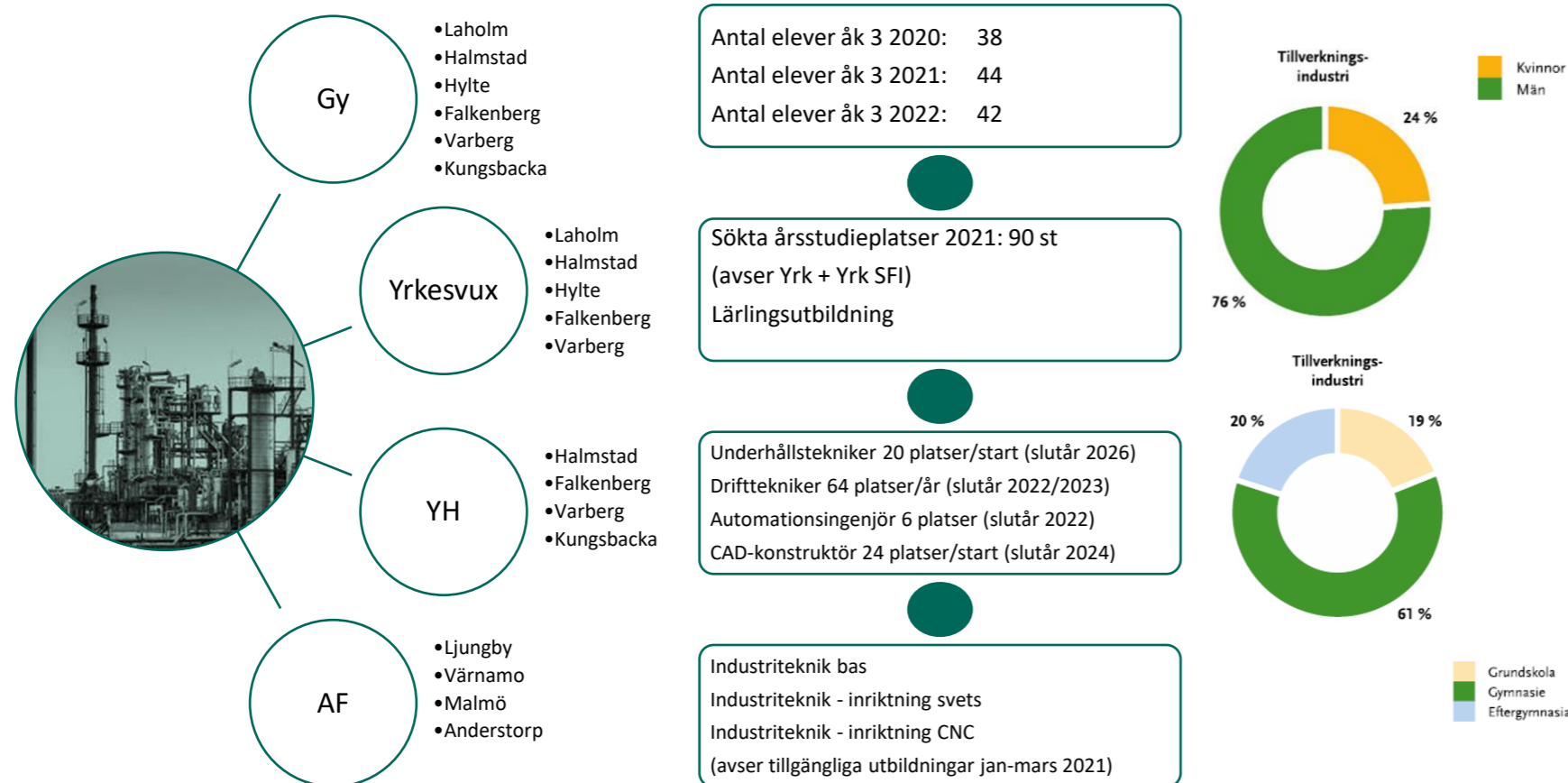
Den långsiktiga sysselsättningstrenden för tillverkningsindustrin har varit negativ de senaste decennierna. Detta beror bl.a. på produktivetsförbättringar och att branschen genomgår en strukturförändring, som bl.a. innebär att många av industrins produkter har "tjänstefierats". Branschföreträdare uttrycker att digitalisering och automatisering förändrar verksamheten och att man behöver rekrytera arbetskraft med programmeringskompetens för att anpassa sig och hänga med i den ständigt växande automatiseringen. Detta leder även till att en del av de enklare jobben kommer att försvinna på sikt. Som exempel nämns maskinoperatörsyrket som utvecklats och förändrats till att innehålla mycket programmering.¹

Den smarta industrin kan ses som en benämning för den nya tidens industri där de nya teknologierna har gjort sitt intåg och nu används. För industrin att kunna nå dit – och använda de nya teknologierna till dess fulla potential – behövs både utveckling och utrustning men också IT-kompetens. Den cirkulära ekonomin och dess möjligheter intresserar allt fler inom industrin. Grunden för ekonomisk tillväxt i den cirkulära ekonomin är återvinning av material snarare än utvinning av nya resurser. Med hjälp av de nya teknologierna sker en utveckling av nya affärsmodeller utifrån detta förhållningssätt. Utskrift med hjälp av 3D-teknik, kan innebära ett paradigmskifte inom tillverkning och konsumtion.

Tekniken bygger på tillverkning på beställning, men kan under vissa förutsättningar ske på plats och med minimalt materialspill och färre transporter som följd. Tekniken är på frammarsch inom branscher som tillverkningsindustrin, smycke/mode, arkitektur och dental.

Inom skogsindustrin finns en stark framtidstro. Nya produktionstekniker gör det möjligt att ersätta miljöfarliga processer med skogsråvara och träfiberkompositer står som utmanare till den fossila plasten. Skogsindustrin identifierar flera utvecklingsområden såsom industriellt träbyggande, textil från skogsråvara, smarta förpackningar, biodrivmedel, lättviktsmaterial, energilagringmaterial, medicinska tillämpningar och bioplaster. Inom YH finns t.ex. inriktningar som förpackningstekniker och förpackningsdesigner, processtekniker, trätekniker, fin- och möbelsnickare, skogsbrukstekniker, timmerhusbyggare och trähusprojektör. Textil- och modebranschen är en annan växande bransch, framförallt på exportsidan. Inom YH finns t.ex. inriktningar som textiltekniker, skräddare, mönsterkonstruktör och designer. Det finns även sälj- och inköpsutbildningar för textilbranschen.²

Branschen är den 4:e största i Halland. Störst rekryteringsbehov beräknas för yrkena Maskinställare och maskinoperatörer, metall, textil, skinn (21 st år 2023), Underhållsmekaniker och maskinreparatörer (8). Den matchade förvävsgraden för gymnasial utbildning inom industri ligger på 53 % i Halland (57 % för män & 27 % för kvinnor).³

Analys

- Goda utbildningsmöjligheter på gymnasial och eftergymnasial nivå
- God spridning av utbildningsorter i Halland
- Låg utbildningsvolym i förhållande till branschstorlek
- Utbildning på gymnasial och eftergymnasial nivå mycket viktigt för branschen, vilket motiverar fortsatta utbildningsinsatser inom yrkesvux och YH.
- Mansdominerad bransch – kan finnas anledning att arbeta med riktade rekryteringsinsatser
- Digitalisering och automatisering förändrar branschen och bör återspeglas i utbildningsinnehållet, exempelvis Operatör → Programmerare.
- Cirkulärt tänkande i kombination med nya tekniker och material motiverar nya utbildningsinsatser, framförallt på YH-nivå

¹ Yrkesprognos tillverkningsindustrin, Region Halland (2017)

² Områdesanalys Industri, MYH (2020)

³ Yrkesprognos tillverkningsindustrin, Region Halland (2017)